

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
TÓTH DÉNES

Szerkesztőség:
Szentháromság-tér 2. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája Szentháromság-tér 2. szám.

V. évfolyam.

Csongrád, 1907. december 8.

49. szám.

A cigányper tanulságai.

Végig hallgatván a Szegeden lefolytatott, öt napig tartó cigányper, azon benyomást szereztem, hogy akik büntető törvénykönyvünket és az igazságszolgáltatási pragmatikát megalkották, emberileg lehető jó, tökéletes és kimerítő törvényt akartak adni és éppen azért nem felel meg egyik sem a célnak, mert ilyen nagyon jó, nagyon tökéletes és nagyon kimerítő akart lenni.

A mi törvényeinknek általában az a baja, hogy nagyon részletesek, szétfolyanak és elvesz bennük az igazság. Ez a tulajdonság érvényesült a büntető törvénykönyvnel és az igazságszolgáltatási pragmatikánál is. Tulságos humanizmus van megszerkesztve mind a kettő, hogy egy bűnös se legyen elítélhető, ha rá nem bizonyítható a bűntett: de ugyanakkor, mikor így kedvez a vádlottnak, halálra kifárasztja és kimeríti úgy a bírakat, mint az esküdteket; mert az eljárás túlságosan hosszadalmas, apró részletekbe és ismétlésekbe bocsátkozó, amivel a figyelmet elvonja a főtárgytól és hosszadalmassá, fárasztóvá és unalmasá teszi a tárgyalást.

Innét van, hogy a bíróság ismételve kénytelen felfüggeszteni a tárgyalást, ami bizony nem előnyére, hanem hátrányára van az igazságszolgáltatásnak.

Már a régi romaiak azt tartották: Pluribus intentus, minor est ad singula sensus! Ha sokféle megoszlik a figyelem, kevés jut belőle az egyes részleteknek. A mi törvénykezésünkben bátran elmaradhatnának a tanúk aprólékos faggatásai, az esküdtekhez intézett kérdések többszörös ismétlései és az elnöklő birónak a kérdések föladata után az esküdtekhez tartott hosszadalmas kioktatása.

A humanizmus fattyúhajtása az is, hogy a védelem nem a bűnöst, hanem a bűnt védi és takargatja és hogy e célját elérje egy másik bűnhöz, a hazugsághoz és tagadáshoz folyamodik. A régiek is azt tartották ugyan: *Si fecisti, nega*. Ha tetted, tagadd, de már engedelmet kérek, ez a tagadás és hazudozás csak nem lehet eszköze az igazságszolgáltatásnak.

Az meg éppen abszurdum az igazságszolgáltatásban, hogy a védőnek a mai törvénykezési szabályok szerint meg van engedve, hogy védencével tanúk jelenléte nélkül beszélhessen, mivel ez éppen csak arra jó, hogy a bűnöst ki lehessen ta-

nitani a tagadásra és arra, hogy miként viselkedjék a bírák előtt? Mert nyilvánvaló dolog, hogy ily módon a bűnös igen könnyen megmenekszik az igazságszolgáltatás sújtó keze elől.

Ha a törvényhozók a törvényhozás örökbecsű mintaképeit, az Isten tiz parancsolatát tartanák a törvényhozásban szemeik előtt s velős rövidséggel alkotnák meg a törvény szakaszait, nagyban megkönnyítenék a bíró hivatását és gyökeresen javítanák igazságszolgáltatásunkat, mert most ott állunk, hogy a fától nem látjuk az erdőt s a törvény bonyolult szakaszainál fogva nem találjuk meg az igazságot.

Mindezen fogyatékoságok mellett pedig az a vigasztalásunk megvan, hogy emberek alkotják a törvényt és emberek is alkalmazzák az igazságszolgáltatás követelményeire és így amilyenek a törvényhozók, olyanok a törvények. És amilyenek a törvény alkalmazói, olyan az általuk kiszolgált igazság is. Tökéletesen és fogyatékos, mint maga az ember.

A sok parádéból és formaságból mégis sokat el lehetne hagyni és annyival könnyebb, takarékosabb és erőteljesebb lenne igazságszolgáltatásunk; mert a mai rendszeren a bírák minden tudásuk, igazságérzetük és emberszeretetük mellett sem segíthetnek, kötve levén kezük a büntető törvény tekervényes szakaszai és az igazságszolgáltatás rendtartása által.

Hegyi Antal.

— **A központi választmány üléséből.** Csütörtökön délelőtt a központi választmány ülést tartott Máté Imre községi bíró elnöklete alatt, melyen a választmány jegyzőjévé Sólya Gyulát, helyettes jegyzőjévé pedig Kovács Elemért választotta. Aztán hitelesítette a jövő, 1908. évre összeállított választók névjegyzékét négy példányban, melyből egy példányt a belügyminiszterhez, egy példányt pedig a vármegyéhez terjesztett föl megőrzés végett. Mig egy példányt a helybeli közjegyzőnél, egy példányt pedig a városi levéltárban helyeztet el. Konstatálta egyzersmint a választmány azt is, hogy a képviselő választó polgárok száma jelentékenyen, mintegy 200-zal, szaporodott azáltal, hogy a jelen összeírás alkalmával a ház- és földadót összevetve az eljáró küldöttség, mi azelőtt nem volt szokásban. Végül pedig tudomásul vette, hogy közbevetett felszólamlás folytán, Farkas Ignác, kecskeméti lakost, a Curia fölvette a csongrádi választók névjegyzékébe, amit egyébként a lelépett központi választmány is méltá-

nyosnak tartott, csak hogy nem állott módjában a felszólamlást érdemileg elintézni.

A szegedi tárgyalás vége.

Szombaton, november 30-án, reggel 9 órától este hétig szakadatlanul folyt a tanúkihallgatás, a déli megszakítást kivéve. Pro és contra voltak tanúk. A cigányok családtagjaikkal otthonlétüket igyekeztek bizonyítani annak kimutatása végett, hogy nem volt részük a rablásban. S meg kell adni, hogy míg a terhelő tanúk ingadozóak és gyámoltalanok voltak vallomásaik előadásában, addig a mentő tanúk, kik legnagyobb részt a cigányok közül kerültek ki, bátor, határozott és meglepő vallomásokot tettek. Híjába! a cigány ravasz, furfangos és élelmes minden tetteiben és így vallomásaiban is.

Szombaton este 7 órakor jelentette Hevesi Kálmán, a tárgyalást vezető bíró, hogy a bizonyítást befejeztnek tekintti s több tanú kihallgatását nem tartja szükségesnek. Kijelentette azonban azt is, hogy az esküdteknek föladata kérdőpontok megfogalmazása hosszabb időt vesz igénybe, azért a tárgyalást felfüggeszteni kénytelen. Mivel azonban a törvény rendelkezésénél fogva huszonnégy óránál tovább meg nem szakítható a tárgyalás, jelen esetben vasárnap délután 3 órára tűzi ki a tárgyalás folytatását.

A kérdőpontok.

Vasárnap délután 3 órára már nagyszámú közönség tartotta a tárgyalási terem padjait megszállva, de a bíróság még nem volt készen a kérdőpontok megfogalmazásával és így a felgyújtott gázlángok mellett csak délután 4 órakor vette kezdetét a tárgyalás.

A közvádlo minden vádlottra kérdést indítványozott, melyeknek elseje arról szólt, hogy vétkes-e a gyilkosságban? Másodika pedig, hogy vétkes-e a rablásban? Mivel pedig e kérdések egyikére sem volt észrevételük a védőknek, a törvényszék mind a kettőt elfogadta és hozzá még két-két kiegészítő kérdést kapcsolt arra nézve, hogy ha a vádlottak akármelyike nem bűnös a gyilkosságban és rablásban mint tettes, vétkes-e mint bűnsegéd?

A vád és védelem.

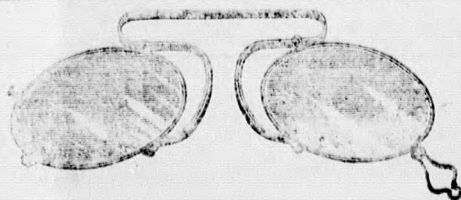
A kérdőpontok megállapítása után következett a tárgyalás legérdekesebb mozzanata, a vád és védelem előterjesztése.

A közvádlo két részre osztotta beszédét. Az első részben azon tények felsorolásával foglalkozott, melyek annyira világosak, hogy bizonyításra sem szorulnak és ezek a Keresztény Gőzmalomnál a július 11-ike és 12-ike közt levő éjszakán megtörtént rablás és gyilkosság. A közvádlo a vádat mind a tizennégy vádlott ellen föntartja és beigazoltnak tekinti és kifejti beszédének második részében, hogy a vádlottak előre megfontolt szándékkal, közös egyetértéssel határozták el a rablást és mert ennek útjában állott Szántai Kis Sándor éjjeli őr, közös erővel meggyilkolták őt, hogy hulláján keresztülgázolva, a társaság pénzéhez jussanak. Közös erővel törték fel a társaság vas pénztárait is, melynek kimozdítására és szétzúzására egyenként nem rendelkeztek elégséges erővel. Így tehát közülük egyik sem bűnsegéd, hanem valameny-

Szem, szem, szem a legdrágább kincs, melynek hibája nincs!

De ha gyenge a szeme, úgy forduljon bizalommal **Dévai Sándor** órás, ékszerész és látszerészhez
CSONGRÁD, Boér-féle ház,

hol mindennemű kristályüvegek, úgy rövid, mint távollátóknak, orvosi rendelés szerint is készíttetnek.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, mindennemű zseb-, inga-, fali- és ébresztő órákból, továbbá arany-, ezüst ékszerait, u. m. fülbevalók, arany-, ezüst-láncokat gyári áron.
Nagy raktár látszerek, hőmérők, china ezüst dísz tárgyak és tajték pipákból.

nyien tettesek. Bizonyítja ezt azon körülmény is, hogy azon rövid nyári éjszakán éjjel 11 órától hajnali 3 óráig képesek voltak véres tetűket végrehajtani. Ami csak úgy volt lehetséges, hogy egyszerre, egy és ugyanazon időben eszközölték a két kassza feltörését, a nagyobbikat az irodában, a kisebbiket az országúton.

Bizonyítva látja a bűnösséget azon beismerés által, melyet közülük hárman egyetértelműleg vallottak. Ha eltérnek is e beismerő vallomások egymástól a részletekben, lényegükben egyeznek, mert mind a három beismerésnek az a veleje, hogy Szántai Kis Sándort agyonverték és a társaság pénztárát kirabolták.

Hozzájárul ehhez az is, hogy a bűnfelelő felmutatott eszközök alkalmasak és elégségesek ily cselekmény végrehajtására és hogy vádlottak letartóztatása óta gyanú ebben a bűntettben senki más ellen föl nem merült.

Mindezeknél fogva tehát az esküdekhez fordul azon kérelemmel, hogy mint független polgárok és e kérdésben mint a büntető igazság végrehajtói, szavazatukkal mondják ki vádlottak bűnösségét tekintet nélkül arra, hogy a büntető törvény micsoda büntetést állapít meg az általuk végrehajtott bűntettre.

Ezen másfél óras vádbeszéd után az elnök a cigányok védőjének, Huszár Jánosnak adta át a szót, ki azon kezdte beszédét, hogy a cigány nem olyan, mint más ember. Róla nem gondoskodik senki. A cigány ki van zárva a társadalomból, a kultúrából és mindenből, amit a művelt társadalom élvez. És ha valami bűntény merül fel, a cigány kerül gyanúba.

Igy történt a jelen esetben is. A csendőörök és rendőrbiztos valjaki, hogy több irányban próbáltak nyomozni, de eredménytelenül. Kapóra jött tehát nekik a danosi rablógyilkosság, hogy per analogiam a csongrádi rablógyilkosságot is a cigányokra fogják, pedig nincs semmi bizonyítékuk a tettség igazolására.

A beismerés nem bizonyíték, mert kivallatással volt kicsikarva. De ha nem így csikarták volna ki, akkor sem volna bizonyíték, mert nem egyeznek meg egymással a vallomások. A bűnfelelő gyanút felmutatott eszközök sem tekintendők bizonyítéknak, mert ha ezekkel követtek volna el a gyilkosságot, a vérszemek meglátásának rajtuk.

A közbád képviselője eltekint a büntetés kiszabásától; de ő kénytelen rámutatni a büntető törvény rendelkezéseire; mert ha az esküdek kimondják a bűnösséget, akkor ezen tizennégy vádlottra csak kötel általi halál, vagy életfogytiglani börtön várakozik. E szigorú bűn-

tesetek pedig nem alkalmazhatók akkor, mikor bizonyítékok híján az egész bűncselekmény homályban marad.

Elismeri, hogy súlyos gyanúok forognak fenn vádlottakkal szemben, de a gyanú még nem bizonyíték. Azért védelem a bűncselekmény súlya alól fölmenteni kéri.

Azután dr. Balassa Ármin mondta el sok rabulisztikával úgy általánosságban, mint különösen Polyák Henrikre vonatkozólag védő beszédét. Okoskodásával oda konkludált, hogy Polyák Henrik se tettes, se bűnsegéd nem lehetett, mert anyja, mostoha atyja és sógora eskü alatt igazolja, hogy a gyilkosság éjjelen nem mozdult ki a tanyából.

A harmadik ügyvéd nem mondott védőbeszédet a két Farkas érdekében; mert a tárgyat annyira kimerítve látta, hogy neki nem maradt más hátra, minthogy csatlakozását jelentse ki a kartársai által felhozott érvekhez.

A püspökségben a közbádó alig egy-két észrevételt tett az elhangzott védőbeszédre, a védőügyvédek pedig a közbádó megjegyzéseire. Mire az elnök este hét órakor a tárgyalás folytatását hétfőn délelőtt 9 órára halasztotta.

Az esküdek ítélete.

Hétfőn 9 órakor a tárgyalás megnyitván, elnök az esküdekhez intézett kérdéseket olvastatta föl per longum et latum. Aztán pedig kioktatta őket hosszasan a törvény intenciójára és a követendő eljárásra nézve. Végül pedig utasította őket, hogy a legidősebb esküdteknél a választottak maguknak főnököt és lelkülsmeretük sugallata szerint adják le szavazataikat minden egyes kérdésre. Hozandó határozatuk titkos szavazás útján történik és csak akkor foglal magában marasztaló ítéletet, ha a bűnösség kimondására legkevesebb nyolc szavazat esik. Különböző fölmentő lesz az ítélet.

Erre az elnök fölűggesztette a tárgyalást, az esküdek pedig visszavonultak ítélethozatalra.

Délután fél 1 volt, mire az esküdek elkészültek a szavazással és főnökük jelentette az elnöknek a bírónak, hogy az esküdek valamennyi vádlottra fölmentő ítéletet hoztak.

A bíróság átvette és formai tekintetben vizsgálat alá vette az esküdek határozatát és rövid tanácskozás után jelentette az elnök, hogy a bíróság az esküdek határozatát elfogadja és Ó Felsője, a király nevében vádlottakat a vád alól fölmenti, őket szabad lábba helyezi s nekik a lefoglalt bűnfelelőket és a tőlük elszedett értékeket visszaadja. A gőzmalom és Szántai Kis

Sándorné kárát, amennyiben vádlottak a vád alól fölmentettek, meg nem állapíthatja. A költségeket pedig a kinstár viseli.

Rettenetes öröm tört ki erre a cigánytáborban. Hegyi Antalhoz rohantak kezét csókolni, ki a károsult gőzmalom képviselőjében volt jelen a tárgyaláson, s diadalmasan hangoztatták: lássa atyánk, ártatlanok vagyunk! De az csak annyit mondott röviden: Azt majd az Úr Isten mondja meg, hogy igazán ártatlanok vagytok-e?

A kapu előtt várakozott aztán a kiszabadultakra a rajkók és asszonyok serege; mert azt vélték, hogy a tárgyalási teremből azonnal szabadon bocsáttatnak a fölmentett vádlottak. Azonban rabkocsiba pakolták őket és visszavitték a marstéri fogházba, ahonnan igazolvány mellett, délután 3 órakor voltak elbocsátva. Azóta itthon a szabadulás öröme iszonyú murit tartottak.

HIREK.

— Tanítók a parlamentben.

A Csongrád megyei Tanító Egyesület elhatározta, hogy tanítóknak a magyar képviselőházba való jutása érdekében mozgalmat indít. Ennek érdekében most körlevelet bocsájtottak ki, amelyet az összes tanító egyesületnek megküldöttek. Elmondják a körlevélben, hogy harmincezer vannak és egy tanító-képviselő sincs. Képviselőválasztásoknál jóformán ők irányítják a népet, a saját ügyükről azonban megelégedtek. Felkérlik a tanítókat, adják össze állásukat és a választáson agítaljanak azon, hogy tanítók is bekerüljenek a magyar törvényhozásba. Gondolatnak megjárja ez az átirat és tekintve a tanítók nagy számát, részben jogos is a törekvésük, csak az átirat azon passzusával nem értünk egyet, „hogy ők irányítják a népet!” Még eddig Csongrád megyében ezt nem vettük észre, sőt eddig a nép érzelmeivel ellentétes álláspontot foglaltak el. Ezután, természetesen mint sok más, ez is megváltozhat.

— Új kiadás. Az áll. polgári fiúiskola igazgatósága átirat a szolgabíróhoz, hogy hatóságilag vizsgálta meg az iskola épületét, mert az nem felel meg a követelményeknek. Eddig rendjén a dolog, de mint halljuk, a Szivák-teret terveznek egy új polgári fiúiskola építését. Ily irányú megoldás nem volna helyes; mert a Szivák-teret fenn kell tartani úgy amint van, vagy legalább is addig, amíg egy fontosabb középület helyére nem lesz szükség. Szerintünk egy iskolának városunk legszebb terét nem szabad feláldozni. Elég hiba történt a polgári leány-

Emlékezet a magyar Erzsébet királynéknak.

A csongrádi állami polgári leányiskola Erzsébet ünnepélyén fölvásta úv. Zeleuka Jánosné.

A királynők szellemeinek sorában tizenegyedik a magyar István herceg és Margit német császárléányok szülötte: Erzsébet, ki 1345-ben látta meg e világot. Nagy Lajos e rokonra szeretett volna ruházni a megvitatott nápolyi királyi jogokat, de nem sikerült neki. Férjhez ment Zárában, a koros Tarentói Fülöp, címzetes konstantinápolyi császárhoz. De nem sokáig élt. Nagyanyja, Lokietek Erzsébet 2000 arany forintot adott temetésére, mondja egy régi írás.

Erzsébet Krisztina, kivel a fényes kíséret bejárul, római császárné és magyar királyné, 1692-ben született mint Lajos braunschweig-wolfenbütteli herceg leánya. Neje lett Károly osztrák főherceg, spanyol királynak, német-római császárnak, kit mi III. Károly néven tartunk szíves emlékekben, mint magyar királyt. Erzsébetet magyar királynévá Pozsonyban koronázták meg 1712-ben. Jószívű, igénytelen, házias, szelíd nő volt, ki országlással foglalkozni nem szeretett. De annál inkább tette ezt nagyemlékű leánya, Mária Terézia, kit — fiú nem lévén — trónörökösé tettek és ki nevét kitörülhetlen betűkkel írta a világtörténelembe.

Ime beszéltem nektek röviden az összes, tudtommal Erzsébet néven létezett magyar királyi hölgyekről, életükről. Sok szépet lehetne

még mondani, ha időnk engedné. De oly sokat és oly szépet nem tudnék egyikről sem veletek közölni mint Nagyasszonyunk: Erzsébet királynénkről, kinek angyali, fejedelmi alakja előtt gyermekkoromban nem egyszer hajoltam meg hódolatteljesen, lenyűgözve és vonzva szépsége és jóságos mosolya által. És úgy voltunk mindnyájan: kicsinyek és nagyok. Ő különös előszeretettel volt a leányiskolák és azok növendékei iránt. Talán nem is létezett soha hozzá fogható tökéletes nő és királyné, kinek lényét szerénység és fenség, jóság és ész alkották. 1854-ben, tizenhét éves korában lett neje Ferenc József osztrák császárnak. E házasság öröme sok politikai fogoly nyert amnesztiát (kegyelmet) és vele megszületett a béke fejedelmek és magyar nemzet között. Ő megismert és örökre megszeretett bennünket. Mindent elkövetett a hatalmas, szép királyné, Deák Ferenc és Andrássy Gyula gróf segítségével, hogy az osztrák tanács armányos fondorlatai dacára királyi férjének szívét a magyar nemzethez fordítsa. E törekvésében Isten úja szerint különös segítségére volt, hogy az osztrák hadsereg 1866-ban, Königrátnél nagy esatát vesztett a poroszok ellen. A királyi család a budai, Kochmeister-féle villába menekült a Zugligetbe. Ezután megtörtént a végleges kiegyezés király és nemzet közt s azt a koronázás követte 1867-ben június 8-án.

Igen jól emlékszem azon időre, midőn Erzsébet azon leckét adta föl nekünk, hogy a gyűlölt „császár” szót az édes király beszéd-

résszel cseréljük föl. Óh, ezt könnyen tanultuk. Erzsébet királyné, báró Eötvös József közoktatásügyi miniszter tanácsára, Falk Miksa újságírótól tanult meg magyarul. És mily jó tanuló volt! Aludni sem tudott, ha föladott leckéjét udvari nagyobb fogadások és ünneplések miatt nem bírta nappal elvégezni.

Az ügyefogyottak iránt való gyöngédsége és szívjósága szenthez méltók. Teljesen bele tudta magát élni azoknak körülményeibe. Ezt nem minden gazdag közember érti meg! És finom, éles elméje megtanította az európai nagyhatalmak egyik leggazdagabb uralkodóját arra, hogy miként kell a nyomor kunyhójában viselkedni, miként kell a sorsüldözöttekhez szólni: leánykák! Okuljatok belőle! Ő föladta egy szegény öreg zsiros kalapját annak kopasz fejére, midőn az az erdőben gyűjtött gally alatt görnyedve a szél ellen nem birt védekezni. Ő kavargatta egy szegény anyóka tarhonyás levesét azzal együtt, midőn nagy sétéi egyikén oda pihenni tért s annak vergődését látta. De el nem mulasztotta titkon az ablakban felejteti újdonszerű popogós tizforintost, midőn ismeretlenül onnét távozott. Tapintata és jóságának elbeszélésével könyvet lehet megtölteni. Itt nem is terjeszkedhetem a részletekre.

Egyszer gróf Andrássy Gyulánéhoz elment s ez a királyné óhajára eltávolítván a család-éteket, ők ketten együtt jóízú magyar ételeket főztek. El is költöttek. A királyné tapsolt örömeiben a sikerült mulatság fölött. (Folyt. köv.)

Schweiger Növérékhez

Kiskunfélegyházán

megérkeztek az őszi és téli idényre a legújabb és legszebb női és gyermek kalapok, valamint intézeti és iskolás leánykák részére kiváló, újabb formájú, finom nemez kalapok dús választékban, úgyszintén alkalmi kalapok kivételes olcsó árban kaphatók. Tessék a most kiállítottakat megtekinteni. Vidékiek, tekintettel a fáradságra, még nagyobb előnyt élveznek az árakban.

Gyászkalapokból nagy raktár van.

iskolánál is. Ha már minden áron szükséges egy új iskola építése, úgy tessék más helyet keresni, oly formán, hogy az új iskola esetleg megfeleljen akkor is, ha a mostani polgári átalakítódik gimnáziummá.

— **Faragó Antal lelkiismerete.** Faragó Antal házi lapja, a „Tiszavidék”, mult heti számában azt írja, hogy Faragó Antal követendő pártállását, országos ügyekben saját lelkiismeretere biztáta. Mikor történt ez? Hiszen beszámolót se méltóztatott tartani a nagyságos úr. Hát mehet ez? Vagy a potyavacsorákon történt valami? Csodálatos! A nagyközönség alig tudja, hogy van országgyűlési képviselője. Most azonban megtudhatja, hogy miért verte Faragó és Szarka annak idején a mellét hazafias frázisok alatt. Kormánypártiak lettek, mind halálig. A házi újság azt írja: „Az önzetlen tett már maga érdem”. Igaz, különösen ha valakit teljesen önzetlenül dicsérünk a lapokban. Faragó Antal pedig eszerint nem az elve, hanem lelkiismerete szerint képvisel bennünket. Válgék egészségére!

— **Három helyett csak egy!** Multkori számunkban megemlékeztünk Király Gergely csanyi tanító esetéről, hogy politikai nézeteltérés következtében, tisztán bosszúból, közbeszólásaiért három fogát kiittették. Nem elevenitenék fel e dolgot újra, ha Király fűnek-fának úgy nem nyilatkozott volna, hogy közleményünkre a Tiszavidékben fog válaszolni és majd kiadja nekünk! Ujabbban igaz, hogy ott szoktak nyilatkozni és hogy Királyt is a szíve oda vonzza, ezen egy cseppet sem csodálkozhatunk, hiszen annakidején remek verseit méltóképp ismertette. Így a kölcsönös vonzalom érvényesülését látjuk e közeledésben és méltán elmélkedhetünk a természet játékán, hogy ime az irodalmi zenik rálatálnak egymásra. Nyilatkozatban is megszűröl jött ember azt ír, amit akar, de a csanyi kutyaszoritóban történt dolgokon nem változtat. Hogy Király a csata színhelyén a fogát ott hagyta, az tény; de hogy eleget tegyünk Királynak is és részben elégtételt szolgáltatunk, kijelentjük: oly magyarázatást, hogy a kő másnak volt szánya, nem fogadhatunk el, hanem azt igen, hogy az ott hagyott fogak száma csak egy volt és nem három. Ez kitűnik Király viselkedéséből is, mivel az útközvet emlékeként őrzött fog, meghatározva, a bőleség foga.

— **Nőgyeleti estély** . . . A helybeli nőgyelet mult hó 30-iki estélyén, — mely úgy erkölcsileg, mint anyagilag is szépen sikerült. — Felülfizettek: Faragó Antal 8 koronát, Porubszky József 5 koronát, Balkányi Lajos, dr. Boér Antal, dr. Buk Herman, dr. Dekány Béla, Faragó György, dr. Heinrich István, Piroška Ferenc 2—2 koronát, Babócs Béla, Knutzen Frigyes, Lichtneckert Mihály, Mészáros Sándor 1—1 koronát, akiknek ezúton mond köszönetet az elnökség.

— **Kardosítás.** Már régen rebesgetik, hogy a vasuti tisztviselők az egyenruha mellé kardot is fognak kapni. Ugyáltszik még kevés az adó. Most ez a kérdés újra kísért: mert a kereskedelemügyi miniszter leiratot intézett a MÁV. igazgatóságához, az pedig a különböző üzletvezetőségekhez bocsájtott felhívásokat, hogy mit szólnak hozzá? Így nem lehetetlen, hogy az 1908-ik év már kardosan találja a vasutasokat. Mi az egész kardosítást épp oly különösnek találjuk, mint annakidején L. Tóth István mérnök az állatorvosok kardosítását. Ugyanis egy ízben régi állatorvos ismerősével találkoztam és a kard látán nevetve jegyezte meg, hogy: „éneklo katonákat már láttam, de kardos baromorvost még nem!” Az állatorvos is módfelett meglehetett botránkozva a dolgon; mert csak anyit felelt: „barátom még ezer szerencse, hogy lovat nem adtak!” Tekintve, hogy a minisztereket is néha „lovasítani” szokták, helyenvalónak tartanánk, ha egyszer már a miniszterek is a vasutasokat kardosítás helyett „lovasítanak!”

— **Pénzügyi hír.** Igen sok szóra adnak alkalmat a mai súlyos pénzvizonyok. A helyzetet a Csongrád és Vidéki takarékpénztár igazgatósága — mint az alábbi értesülés igazolja — régebben átlátta. Csak most értesülünk, hogy nevezett pénztárat a betett tőkék utáni kamatlatát 1907. október 1-től további intézkedésig 4 százalékról 5 százalékra emelte fel, ezenkívül a 10 százalékos betéti kamatadót — ami fél százaléknak felel meg — az intézet viseli. Nevezett pénztárat azon esetben, ha a

pénzvizonyok jobbra nem változnának, nem zárkózik el a betevők érdekeinek további istapolásától sem.

— **Jótekonyság.** A Csongrád megyében alakítandó tudóvész szanatorium egyesület alapja javára a csongrádi jótekonyság-nőgyelet által megindított gyűjtés eredménye az újabbban beérkezett gyűjtő iver szerint a következő: A kiadandó diszalbumra előfizettek: Faragó Antalné, Tiszavidéki takarékpénztár, Mahler Péterné 6—6 koronát, Pozsár Julia, Gyánti István, Wellisz Maris, Sági Józsefné, Fekete Róza, Szabó Sándorné, dr. Molnár József, Vári Teréz, dr. Szókéné, Boér Jakabné, dr. Grósz Arnoldné 3—3 koronát; míg adományt adtak: Faragó Antalné 20 koronát, Bloch Adolf, Keresztény szövetkezet, Bagossy Gáborné, ifj. Lászlóffy Lászlóné, Pilát Anna 1—1 koronát, Kókai Maxi 60 fillért, Halmazsán János 50 fillért, Fái Györgyné, Krali Andrásné, Hubert Jánosné, Dévai Béláné, Forgó Ferenc, Forgó József, Weisz Adolf, Faragó György 40—40 fillért, Huszka János, Kocsis Mihályné, Borbás Imre, Varga István, Szlavik Jánosné, Szabó Imréné, Ornyik János, Szántai Kis István, Lekrinszki Rókus 20—20 fillért, Szabó Julia, Szabados Mihály, Máté József, Felber Ferenc, Hajdú Mariska, Szóke Rókusné, Hajdú János 10—10 fillért, Szóke János 6 fillért, Pinter Maria, Rékasi Viktória 4—4 fillért, Fái Maria 3 fillért, N. N. 2 koronát, N. N., dr. Dekányne, dr. Vidáné, Nyiry Gyulané, özv. Szaboda Ferencné, Szepesi Józsefné, Steiner Illés, Sertőző Istvánné, özv. Kátai Istvánné, Zsemberi István, Piroška Istvánné, Sággy Mihályné, Tari Jánosné, Borbás Sándorné, Forgó Tamás, Minik Lajos, N. N. 1—1 koronát, Szabó Gézáne 60 fillért, Márton Andrásné 50 fillért, Surányi Jánosné, Szép József, özv. Gyovai Döme Istvánné, Kajtar Sándor, Balla Józsefné 40—40 fillért, Makány Gáspárné 30 fillért, N. N., Zubeck Emmuska 20—20 fillért, Fekete Józsefné, Cseh Gábor 10—10 fillért, Balázs Anna, Kovács Sándorné, Máté Jánosné, Galambos Ferenc, Nagypál Imréné, Kádár Györgyné, dr. Nagy Sándorné, Klein Miksáné, Wolf Miksáné 1—1 koronát, Sági Józsefné 2 koronát, Bányai Ilona, Régnér Fanny, Forgó Gergelyné 60—60 fillért, Neuschvender János, özv. Kádár Sándorné, Pozsár Lajos, Gyánti Józsefné, Mészáros Mihályné 50—50 fillért, Richter Adámné, N. N., Kluger Jakab, Rosenfeld Martonné, Faragó Péter 40—40 fillért, Keck Antal, özv. Szarka Lajosné, Kovács István, Szóke Gáspárné 20—20 fillért, Forgó Imréné, Varga Jánosné, özv. Zahora Andorné, Fekete Balázsne, Vas Lajosné, Palásti János, Mészáros Lajosné 10—10 fillért, Kávai Józsefné 8 fillért, kiknek ezúton nyugtázza nemes adományait a helybeli nőgyelet. A gyűjtés eddigi eredménye összesen 274 korona 82 fillért.

— **Megkapott jutalom.** Lapunkban is említett Bertus Rókusné kendő elemeléseit tegnap számolt a helybeli járásbírósnál. A többszörös lopásért 14 napi fogházra és ami a fő, 5 évig politikai jogainak fölfüggesztésére és hivatalvesztésre ítéltetett.

— **Az építőiparosok, gyárosok és fakereskedők figyelmébe.** Az építőipar terén működő mérnökök, építészek, építő- és kőművesmesterek, téglagyárosok nemkülönbben a fakereskedők és az építőfaanyag eladásával foglalkozó kereskedők, bérlők és szállítók üzleti tevékenységük kifejtésénél a leghasznosabb utbaigazításokat a „Vállalkozók Lapja” című Budapestben 28 év óta megjelenő szaklapban találhatják. E szaklapban, melyet Lakatos Lajos, Sós Izor és Komor Marcell építész szerkesztenek, mindaz megvan, ami szakembereink tevékenységük kifejtésénél szükséges. Közli e lap az összes állami, megyei, városi és községi építkezéseket, szállításokat és az ezen ügyekben megtartott versenytárgyalások eredményeit. Előkelő szakemberek tollából eredő cikkeken kívül közli a „Vállalkozók Lapja” az összes várható építkezéseket, közszállításokat és a műszaki téren betöltendő állásokat, beszámol a tervpályázatokról és a mérnöki munkákról. Előfizetési ára felévre 8 korona. Mutatványszámot díjmentesen küld magyar vagy német nyelven a „Vállalkozók Lapja” kiadóhivatala, Budapest, VII., Erzsébet-körut 8. szám.

— **Jókor jött a segítség.** Mizere Gyula rendőr folyó hó 2-án kézbesítés végett elment Nagy László cipészhez. Amint benyitott a szobába, oly óriási füst csapott ki, hogy Mizerét is majdnem ájulás környékezte. Azonban felébredt benne a kötelességtudás és behatolva a szobába kutatni kezdte, mitől ered a tűz és hogy nincs-e bent valaki. Az ágyon csakhamar megtalálta Nagy Lászlót önkívületi állapotban, de mert élesztgetési kísérletei hiábavalóan bizonyult, karjaiba kaptá és kiszaladt vele az udvarra. Nagy csakhamar magához tért s mivel okát nem tudta adni a füstnek, valószínű, hogy a kályhából kipattant szikra gyújtotta meg a mellé rakott aprófát.

— **Az anyjéért.** Besze László Erdélyi Sándorral mult évben átrándult Félégyházáról Csongrádra a vásárra. Itt betértek Hajnal Sándorné koresmájába, ahol ugyancsak duhajkodtak, törték-zúztak, amikor a koresmárosné a kár megtérítését követelte, szidni, majd bántalmazni kezdték. Ezt látva Piti József, a koresmárosné mostoha fia, székkel fejbe vágta Beszét, még pedig oly szerencsétlenül, hogy az oldalkoponyája betört.

Reggel a félégyháziak hazautaztak s Besze, aki fiatal házas volt, úgy adta elő a dolgot feleségének, hogy a vonaton ütötte meg a fejét, a koresmai jelenetet pedig elhallgatta. A seb azonban csak nem akart meggyógyulni. Besze az ágyba került és kilenc nap mulva belehalt a sérülésbe. A nemrég megtartott tárgyaláson az esküdtbírótság tekintetbe véve az enyhítő körülményeket, 2 évi börtönrre ítélte Piti Józsefet.

Kiadók és laptulajdonosok: **BOZÓ ÉS JUSTIN.**

Bozó és Justin könyvnyomdája.

A lesóványodást

meggátolja, a testet, a gyermek húsát egészségessé, erőssé fejleszti a SCOTT-féle Emulsió. Ez a szer a legjobb gyógyító- és erősítő táplálék gyermekek részére és az Ön gyermekét is meggyógyítja, mint ahogy

sok ezer gyermek meggyógyult

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halast — kérjük figyelembe venni.

e szer használata által. A gyermekeknek életkedvet kölcsönöz. Ha betegkedik a gyermek, úgy azonnal adjanak neki SCOTT-féle Emulsiót. Minden üvegben egyenlő finom, hatásos alkatrészekből összeállított SCOTT Emulsió van, mindig egyenlő, a tudományos világ előtt elismert adagokban.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f.

Kapható minden gyógytárban.

4 középiskolát végzett fiú irodába gyakor-noknak kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Van szerencsénk a t. csongrádi közönséget értesíteni, hogy a mai országos vásár alkalmával a Bagossy József vaskereskedése mellett levő üzlethelyiségben

szücs- és szörmeárú raktárunk

legdivatosabb és legszebb darbjait árúsítani fogjuk.

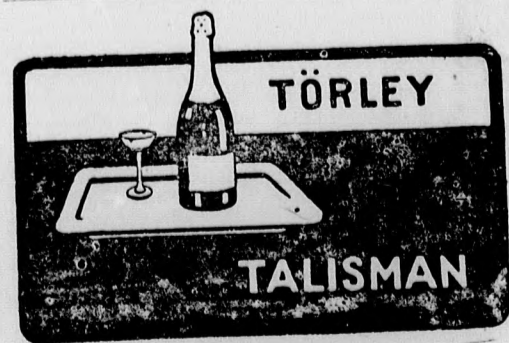
Főleg felhívjuk a közönség figyelmét **női szörme-kabátjainkra, a boákra és muffokra**, melyek nagy választékából válogathat.

Schwartz Ede és Társa
szücsmesterek Budapestről
(Dohány-utca 20.).

Utánrendeléseket szívesen vállalunk.

Kiadó lakás.

A Csongrád városi takarékpénztár Csemegi-féle bérházában egy 4 szobából és hozzávaló mellékhelyiségekből álló úri lakás, bármely naptól kezdve kiadó. A feltételek megtudhatók a takaréki hivatalban.

Ügynökök

felvételnek sorsjegyek és törvényesen kiállított részletek eladására. Havi jövedelem 200—500 korona. **Valuta Bank Részvénytársaság** Budapest, Váci-körút 48. sz.

Értesítés.

Van szerencsém Csongrád város tisztelt közönségét értesíteni, hogy a **Kereszt- és Zrinyi-utcák sarkán** (a kórház háta mögött)

cipész műhelyt

rendeztem be, s elvállalom mérték után a legkényesebb igényeknek megfelelő lábbelik elkészítését.

Nagy raktárt tartok a legfinomabb sevreaux és box-kalf bőrből, valamint más egyéb bőrből is, s így tisztelt megrendelőim mindjárt a saját izlésüknek megfelelő bőrt választhatják ki.

A legjutányosabb árákért készítek férfi, női és gyermekcipőket, továbbá férfi csizmákat, a legdivatosabb kivitelben.

Megrendelések végett kívánatra házhoz megyek s figyelmes kiszolgálásról a tisztelt rendelőmet előre biztosítom.

Egyben értesítem tisztelt kartársaimat, hogy cipő felsőrészek készítését, mérték után, a legdivatosabb kivitelben, elvállalom. Akik pedig a mértani szabászat leghelyesebb módját megtanulni óhajtják, azok forduljanak bizalommal hozzám, miután készséggel vállalkozom tanításukra.

Kiváló tisztelettel

Nagy I. János
cipész-mester.

997/1907 végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szegedi kir. törvényszéknek 1906. évi Sp. V. 1704/3 számú végzése következtében dr. Balassa Armin ügyvéd által képviselt Bécsi Biztosító R.-T. javára Horvát V. István ellen 61 korona 30 fillér s jár. erejéig 1907. évi február hó 27-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 760 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, kocsis és sertések nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csongrádi kir. járásbíró-ság 1907. évi V. 1125 számú végzése folytán 61 korona 30 fillér tőkekövetelés, ennek 1906. évi szeptember 1. napjától járó 5% kamai, és eddig összesen 70 korona 58 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, végrehajtást szenvedett csongrádi tanyáján leendő megtartására **1907. évi december hó 9-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csongrádon, 1907. évi november hó 24.

R. Papp István
kir. bír. végrehajtó.

Erzsike köngörög anyjának:

Végy nekem is Fay-féle valódi szodeni ásványpasztillákat! Összes osztálytársnőim szopogatják, amikor úton vannak az iskolában és az óráközökben és mind olyan egészséges és soha sem köhögnek. Én meg mindig köhögök és tegnap is kikaptam a tanítónőtől, hogy miért nem teszek már valamit a köhögés ellen? Anyuskám nézd! Hát végy nekem is Fay-féle valódi ásványpasztillákat! Fay valódi szodeni ásványpasztillái minden gyógyszerárban, drogériában és ásványvizkereskedésben kaphatók. Egy doboz ára csak K 1.25.

Kanári madarak

kitűnő hangfutamokkal, a legújabb módszer szerint betanítva, karácsonyi ajándéknak a legalkalmasabb. Darabja 5, 6, 7 frt, nőtényke 1 frt. Kapható nagy választékban **Gyánti Józsefnél.**

Köhögés!

Aki egészségét szereti, annak mellőzhetetlen. **5245** közjegyzőileg hitelesített tanúlevél bizonyít a három fenyű védjeggyel ellátott

Kaiser-féle mellbonbon

segélyt hozó sikeréről.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva köhögés, rekedtség, hurut, elnyálkásodás, fojtó és számarköhögés ellen.

Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 80 fillér.

Kapható:

Wiesner Lajos, Balkányi Lajos és Barna Henrik
gyógyszertárban Csongrádon.

Magyarország
legkitűnőbb három lapja.

A NAP ujságvállalat lapjai:

A NAP

A NAP ujságvállalat esti lapja.

A Nap előfizetési ára:

Egész évre 16 K — f | Negyedévre 4 K — f
Félévre 8 K — f | Egy hónapra 1 K 40 f

Egyes szám mindenütt 2 krajcár.

A HIR

A NAP ujságvállalat reggeli lapja.

A Hir előfizetési ára:

Egész évre 16 K — f | Negyedévre 4 K — f
Félévre 8 K — f | Egy hónapra 1 K 40 f

Egyes szám mindenütt 2 krajcár.

FIDIBUSZ

A NAP ujságvállalat élclapja.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre 6 K — f | Negyedévre 1 K 50 f
Félévre 3 K — f | Egy hónapra 50 f

Egyes szám mindenütt 5 krajcár.

Aki a „Fidibusz“-ra legalább egy félévre előfizet, ingyen kapja az 1908. évre szóló díszes „FIDIBUSZ NAPTÁR“-t.

999/1907. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti IV. ker. kir. járásbíró-ságnak 1907. évi Sp. III. 1348/3. számú végzése következtében dr. Stamberger Salamon ügyvéd által képviselt Kanitz Ferenc és Társa cég javára Nyíry Gyuláné ellen 114 K 48 f s jár. erejéig 1907. évi november hó 12-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 840 koronára becsült következő ingóságok, u. m. butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csongrádi kir. járásbíró-ság 1907. évi V. 459/1. számú végzése folytán 114 K 48 f tőkekövetelés, ennek 1905. évi december hó 1-ső napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 56 K 40 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, végrehajtást szenvedett lakásán Csongrádon leendő megtartására **1907. évi december hó 14-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csongrádon, 1907. évi december hó 4.

R. Papp István
kir. bír. végrehajtó.

Minden utánzat és utánnyomás tilos!

Thierry-féle balzsam

egyedül valódi csakis a zöld apáca védjeggyel. **Törv. védve.** Régi jó hírnevű, felülmulhatatlan szer emésztési zavaroknál, gyomorhajóknál, köhika, hurut, mellhajok, influenza, különösen a kezdődő mellbetegség ellen stb. Ára: 12 kis üveg, vagy 6 dupla üveg, vagy 1 nagy különleges üveg patenzárral 5 korona.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apothek
des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Thierry Centifolium-kenőcs

általánosan elismert, mint páratlanul álló szer mindenféle sebek, gyulladás, sérülések és daganatok ellen, legyen az bármily régi keletű is. Megakadályoz vérmegezését, a műtetet legtöbb esetben fölöslegessé teszi. Ára: 2 tégely 3 korona 60 fillér frankó. A pénz előleges be- küldése vagy utánvét mellett küldi

Thierry A. gyógyszerész

Pregrada, Rohits-Sauerbrunn mellett.

Raktár: Török József és dr. Egger Leó Budapest, Vértés Lajos Lugos.

Figyelmeztetés!

A vásárlás és rendelés előtt és különösen az ismét eladás előtt, az én egyedül valódi és törvényesen védett balzsamomra tessék figyelni. A büntetőtörvény 23. és 25. §§-ai értelmében 4000 korona pénzbírság vagy egy évig terjedhető börtönbüntetéssel büntetendő az, aki nem az én gyógyszeráramból eredő, tehát egy másik és nem az egyedül valódi, a zöld apáca védjeggyel törvényesen védett **Thierry-féle balzsamot** rendel, vesz és különösen ismét elad. Ugyanezen eljárás alá esnek azok is, akik kuruzslók módjára ráerőszakolják a közönségre, hogy rendeljenek és vegyenek egy más nével ellátott szert, amelyet csak a közönség kizsákmányolására hoznak forgalomba.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

EGGER MELLPASZTILLÁI

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 kor. és 2 kor. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“ GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, VI. Váci-körút 17. szám.

Kapható Csongrádon:

Balkányi Lajos, Barna Henrik, továbbá Wiesner Lajos gyógyszerárban.

Éljen!

EGGER mellpasztillája csakhamar meggyógyított!